

MUSIQA DARSLARIDA IQTIDORLI O'QUVCHILAR BILAN ISHLASH

Muallif: Xudoynazarov Dilshodbek Obidjon o'g'li¹

Affilyatsiya: Sirdaryo viloyat Pedagogik mahorat markazi musiqa madaniyati fani metodisti¹

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14409492>

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada ta'lim muassalarida musiqa to'garaklarida innovatsion texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati to'g'risida mulohazalar yuritilgan. Shuningdek maqolada musiqa to'garaklariga o'quvchilarni jalb qilgan holda ularni musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: musiqa to'garagi, musiqiy cholg'ular, musiqiy konsertlar, xor, sahna ko'nikmalari.

Musiqa darslarida iqtidorli o'quvchilar bilan ishlash uchun bir qancha strategiyalarni qo'llash mumkin:

Shaxsiylashtirilgan yondashuv: Har bir o'quvchining iqtidorini inobatga olib, ularning qiziqishlari va maqsadlariga mos dasturlar tuzing.

Chuqur tahlil: Iqtidorli o'quvchilarga murakkab musiqiy asarlarni tahlil qilish va o'z fikrlarini bildirishga imkon berish.

Ijodiy loyiha: O'quvchilarga o'z musiqalarini yaratish yoki kompozitsiyalarni yozish bo'yicha loyihalar taklif qiling.

Master-klasslar: Tajribali musiqachilar va ustozlar bilan uchrashuvlar tashkil qilish, bu orqali iqtidorli o'quvchilar o'z bilimlarini oshirishlari mumkin.

Musiqiy jamiyatlar: O'quvchilarni musiqiy jamiyatlarga yoki guruhlargajalb qilish, bu ularga o'z iqtidorlarini yanada rivojlantirish imkonini beradi.

Konsertlar va ko'rgazmalar: O'quvchilarni o'z ijodlarini namoyish qilishlari uchun konsertlar yoki ko'rgazmalar o'tkazish.

Mentorlik: Iqtidorli o'quvchilarga mentor tayinlash, ularning rivojlanishiga yordam berish.

Bu usullar orqali iqtidorli o'quvchilarni rag'batlantirib, ularning musiqiy qobiliyatlarini yanada rivojlantirish mumkin. Iqtidorli o'quvchilar bilan uzluksiz ishlash uchun quyidagi yondashuvlarni qo'llash mumkin:

Maqsadli dasturlar: Har bir o'quvchining qobiliyatiga mos, uzluksiz rivojlanishga yo'naltirilgan dasturlar ishlab chiqing. O'quvchilarni qiziqtiradigan mavzularni tanlang.

Nazorat va fikr-mulohazalar: O'quvchilarning rivojlanishini kuzatib boring va doimiy ravishda konstruktiv fikr-mulohazalar bering. Ularning yutuqlarini baholash va rivojlanish sohalarini belgilash muhim.

Muntazam mashg'ulotlar: Iqtidorli o'quvchilar uchun muntazam va doimiy mashg'ulotlar tashkil qiling. Bu ularning qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Ijodiy hamkorlik: O'quvchilarni bir-biri bilan hamkorlikda ishlashga rag'batlantiring. Musiqiy asarlarni birgalikda yaratish yoki ijro etish ularning tajribasini kengaytiradi.

Maqsadli mentorlik: Har bir o'quvchini o'z yo'nalishida rivojlantirish uchun mentor tayinlang. Mentorlar o'quvchilarga yo'l-yo'riq ko'rsatishi va maqsadlariga erishishlariga yordam berishi mumkin.

Resurslar va imkoniyatlar: Iqtidorli o'quvchilarga qo'shimcha resurslar (kitoblar, videolar, maqolalar) taqdim eting. Musiqiy tadbirlarga, master-klasslarga yoki musiqiy festivallarga qatnashish imkoniyatlarini yarating.

O'zaro o'qitish: O'quvchilarni bir-biriga o'rgatishga undang. Bu, nafaqat bilim almashish, balki ijtimoiy ko'nikmalarini ham rivojlantirishga yordam beradi.

Motivatsiya va rag'batlantirish: O'quvchilarning muvaffaqiyatlarini e'tirof eting va ularga doimiy motivatsiya bering. Bu, ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi. Ushbu yondashuvlar orqali iqtidorli o'quvchilar bilan uzluksiz, samarali ishlash mumkin. Iqtidorli o'quvchilarni rag'batlantirish uchun quyidagi usullarni qo'llash mumkin:

Muvaffaqiyatlarni e'tirof etish: O'quvchilarning yutuqlarini tan olish va ularni baham ko'rish. Bu ular uchun motivatsiya manbai bo'ladi.

Maqsadlar qo'yish: O'quvchilarga o'z maqsadlarini belgilashda yordam berish va ularni amalga oshirishga rag'batlantirish. Maqsadlar ularning shaxsiy rivojlanishlariga yo'naltirishi kerak. Ijodiy erkinlik: O'quvchilarga ijodiy tajriba o'tkazishga imkon berish. O'z musiqalarini yaratish yoki o'z uslubida ijro etishlari uchun erkinlik bering.

Raqobatbardosh muhit: Musiqa tanlovlari yoki festivallarni tashkil etish orqali iqtidorli o'quvchilarni rag'batlantiring. Raqobat ularning rivojlanishini oshirishi mumkin.

O'zaro hamkorlik: O'quvchilarni bir-biri bilan ishlashga undash. Guruhiy loyihalar va ijrolar ularning o'zaro o'qitishi va tajriba almashishlariga yordam beradi.

Mentorlik dasturlari: Tajribali musiqachilar yoki ustozlar bilan mentorlik aloqalarini o'rnatish. Bu, o'quvchilarga o'z qobiliyatlarini rivojlantirishda ko'maklashadi.

Rag'batlantiruvchi resurslar: Qo'shimcha o'quv materiallari, kitoblar yoki onlayn kurslar taqdim eting. Bu ularning bilim doirasini kengaytirishga yordam beradi.

Shaxsiy fikr va mulohazalar: O'quvchilarning ijodlari haqida shaxsiy fikrlar bildirish va ularga yo'l-yo'riq ko'rsatish. Bu ularning o'z ustida ishlashlariga yordam beradi.

Samarali muloqot: O'quvchilarning fikrlarini tinglash va ularga o'z fikrlarini erkin ifoda etish imkoniyatini berish. Bu o'ziga bo'lgan ishonchni oshiradi.

Ushbu usullar yordamida iqtidorli o'quvchilarni rag'batlantirish va ularning musiqiy qobiliyatlarini yanada rivojlantirish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

Umumta'lim maktablarida musiqa ta'limi va tarbiyasi Konsepsiyasi. –T.: -XTB, 1995 y.

Q.Mamirov. "Qo'shiqlar, xor asarlari" O'quv qo'llanma. Toshkent-2006

G. Sharipova «Musiqa metodikasi». - T.: «O'zbekiston faylasuflar» nashriyoti, 2012 y.